

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie z powództwa J. N. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej

w W. o zapłatę 57.073,69 zł, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi,

III Wydział Cywilny w pkt. 1a. zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. N. kwotę 57.073,69 zł (pięćdziesięciu siedmiu tysięcy siedemdziesięciu trzech złotych i sześćdziesięciu dziewięciu groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł pozwany, zaskarżając powyższe orzeczenie w części, tj. w stosunku do zasądzonych od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty odsetek ustawowych od kwoty 16.081,56 zł oraz w całości w zakresie pkt. 1b i 2. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę zebranego

w sprawie materiału procesowego, skutkującą przyjęciem przez Sąd, iż świadczenie w wysokości 16.081,56 zł nie zostało faktycznie i należycie zaoferowane powodowi przez pozwanego i tym samym uzasadnione są odsetki ustawowe od tej kwoty od dnia 11 sierpnia 2012 roku, podczas gdy świadczenie zostało skutecznie zaoferowane powodowi biorąc pod uwagę ograniczenia związane z oświadczeniem powoda złożonym do protokołu szkody z dnia 10 sierpnia 2012 roku oraz wynikających z granicznej wartości przekazu pocztowego z Regulaminu świadczenia usługi przekazu pocztowego Poczty Polskiej S.A. – wobec czego odsetki ustawowe od tej kwoty uzasadnione są dopiero od dnia wyrokowania;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 486 § 2 k.c. i w zw. z art. 14 ustawy

z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 16.081,58 zł od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, podczas gdy bez uzasadnionego powodu J. N. uchylał się od przyjęcia zaoferowanego przez pozwanego świadczenia.

W konkluzji wskazanych zarzutów, pozwany wniósł o zmianę wyroku w zakresie zaskarżenia poprzez oddalenie powództwa w zakresie odsetek od kwoty 16.081,56 zł od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, ewentualnie o uchylenie wyroku

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w I i II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia

i w konsekwencji przyjmuje za swoje, uznając za zbędne powielanie ich w całości w treści niniejszego uzasadnienia.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd I instancji w sposób właściwy zastosował również odpowiednie przepisy prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zarzuty apelującej zarówno w sferze przepisów procesowych, jak i materialnoprawnych koncentrują się wokół stanowiska Sądu I instancji wedle którego odsetki należą się zgodnie z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. co do całej kwoty, również w odniesieniu do 16.081,56 złotych, tj. kwoty nieprzyjętej w toku postępowania likwidacyjnego przez poszkodowanego. W ocenie skarżącego argumentacja Sądu

w zakresie, w jakim wskazał, iż gdyby pozwany przesłał odszkodowanie przekazem pocztowym wówczas świadczenie byłoby faktycznie i należycie zaoferowane było błędne

i nieuprawnione, zważywszy, iż graniczna wartość przekazu pocztowego wynosiła 4.100 zł, wobec czego niemożliwe było przekazanie powodowi w drodze przekazu pocztowego kwoty 16.081,56 zł, wskazując, iż jedyną możliwością skutecznej wypłaty powodowi świadczenia było wydanie dyspozycji w kasie banku. Tym samym w ocenie skarżącego nie zachodziły podstawy do zastosowania art. 481 k.c., albowiem stan faktyczny sprawy wypełnia dyspozycję art. 486 k.c., podnosząc, iż pozwany nie pozostawał w zwłoce ze spełnieniem świadczenia, bowiem dopełnił wszystkich ciężących na nim obowiązków, jednakże powód bezpodstawnie odmówił jej przyjęcia, wobec czego odsetki należą się od dnia wyrokowania.

W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko pozwanej nie jest trafne. Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie, oparte na wnioskach wywiedzionych

z przeprowadzonego dotychczas postępowania, było prawidłowe.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych przez skarżącą zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należycie przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie jest trafny. Zgodnie treścią powołanego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i – ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zarówno

w literaturze jak i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że ocena powyższa oparta nadto być musi na wszechstronnym rozważeniu zgromadzonego materiału dowodowego, przez co należy rozumieć uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Wielokrotnie

w orzecznictwie sądów odwoławczych oraz Sądu Najwyższego podnoszono, iż zgłoszony

w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 może zostać uwzględniony jedynie w przypadku wykazania jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, a także w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r. I ACa 180/08, OSA 2009/6/55, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00, nie publik., LEX 56906). Natomiast nie czyni zarzutu tego skutecznym przedstawianie przez skarżącego własnej wizji stanu faktycznego w sprawie, opartej na dokonanej przez siebie odmiennej ocenie dowodów, a nawet możliwość w równym stopniu wyciągnięcia na podstawie tego samego materiału dowodowego odmiennych wniosków (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008 r. VI ACa 306/08; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008r. I ACa 180/08, OSA 2009/6/55, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00, LEX 56906; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. IV CKN 970/00, nie publik., LEX 52753; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r. II CKN 572/99, nie publik., LEX 53136).

Mimo przeciwnych sugestii apelacji, Sąd I Instancji, dokonał wnikliwej i trafnej oceny przedstawionych w sprawie dowodów, w oparciu o którą wyproceedował również słuszny wniosek jurydyczny, że wobec braku wyraźnego

zaprzeczenia co do daty wymagalności roszczenia, może być ocenione jako przyznanie, że termin zgłoszenia szkody przypada na

11 sierpnia 2012 roku. Jednocześnie Sąd trafnie uznał, że odsetki należą się co do całej kwoty, również w odniesieniu do 16.081,56 zł, tj. kwoty nieprzyjętej w toku postępowania likwidacyjnego. Oceny tej nie zmienia argumentacja podniesiona przez skarżącego

w apelacji, jakoby wypłata stosownego odszkodowania nie była możliwa z uwagi na ograniczenia w wartości przekazu pocztowego nałożone Regulaminem świadczenia usługi przekaz pocztowy Poczty Polskiej S.A., co uniemożliwiło w ocenie skarżącego dokonanie skutecznego przekazu pocztowego i powodowało konieczność skorzystania z jedynej wypłaty powodowi świadczenia w kasie banku. Wbrew stanowisku skarżącej podnoszone okoliczności nie wpływały na możliwość należytego zaoferowania świadczenia. O ile rację ma skarżąca, iż w zakresie przekazów pocztowych istnieją ograniczenia w wartości przekazu pocztowego nałożonego regulaminem świadczenia usługi przekaz pocztowy Poczty Polskiej S.A., to z tego samego regulaminu nie wynikają jednocześnie limity jednorazowego nadania przekazów pocztowych, wręcz przeciwnie, przepis § 20 reguluje postępowanie w przypadku nadawania jednorazowo dziesięciu przekazów pocztowych. Pozwany mógł również dokonać przekazu określonej kwoty pieniężnej w odpowiednim odstępie czasu. Zatem twierdzenia te należało poczytać jedynie jako wyraz przyjętej przez pozwaną linię obrony zmierzającej do uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia, która nie mogła się ostać.

Wskazać przy tym należy, iż wskazane powyżej okoliczności, skarżąca podniosła dopiero w apelacji. Jak stanowi, zaś art. 381 k.p.c. sąd II instancji może pominąć nowe fakty

i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem I instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później. Potrzeba powołania nowych faktów

i dowodów powinna być zatem następstwem zmienionych okoliczności sprawy, które są niezależne od zapadłego rozstrzygnięcia pochodzącego od sądu I instancji. W ocenie Sąd Okręgowy w sprawie nie istniały żadne, obiektywne przyczyny uniemożliwiające wcześniejsze podniesienie przez apelującą powyższego twierdzenia. Podkreślić wreszcie należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego, które Sąd Okręgowy w pełni podziela, jednoznacznie przyjmuje się, że wydanie niekorzystnego dla strony orzeczenia nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na nowe fakty

i dowody (por. Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389; wyrok SA w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I ACA 1191/12, wyrok SA w Katowicach z dnia 7 maja 2013 roku, sygn. akt I ACA 159/13). W konsekwencji Sąd Okręgowy orzekał na podstawie materiału zebranego przez Sąd Rejonowy.

W zakresie zarzutów materialnoprawnych zarzuty te nie są uzasadnione wobec niewątpliwego ustalenia stanu faktycznego poczynionego przez Sąd Rejonowy, a które nie zostało skutecznie zakwestionowane rozpoznawaną apelacją. Wskazany zarzut został oparty na twierdzeniach skarżącej, że powód J. N. bez uzasadnionego powodu uchylał się od przyjęcia zaoferowanego przez pozwaną świadczenia. Twierdzenia te zostały jednak obalone. Sama polemika z taką decyzją sądu, bez wskazania argumentów, które podważałyby jej trafność i uzasadniałyby przyjęcie tezy apelującego, czyni zarzut oczywiście bezzasadnym. Świadczenie, do którego zobowiązana jest pozwana jest świadczeniem pieniężnym, a zatem zgodnie z treścią

art. 354 § 1 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Niewątpliwie w orzecznictwie wskazuje się, że jeżeli zobowiązanie polega na dokonaniu przez dłużnika zapłaty określonej sumy pieniężnej na rzecz wierzyciela, to współdziałanie wierzyciela polega na przyjęciu zapłaty. W takim wypadku ewentualne uchybienia wierzyciela w związku z ciążącym na nim obowiązkiem współdziałania mogłyby się wiązać z zachowaniami utrudniającymi, komplikującymi, czy nawet uniemożliwiającymi dokonanie zapłaty przez dłużnika, np. przez ukrywanie przed dłużnikiem numeru konta, podaniem fałszywego oznaczenia swego konta, odmową przyjęcia ofiarowanej gotówki, w razie gdy nie zastrzeżono zapłaty bezgotówkowej itp. (por. wyrok SN z dnia 25 listopada 1998 r., II CKN 60/98, LEX nr 50662; Komentarz do art. 354 kodeksu cywilnego, Agnieszka Rzetecka-Gil).

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu I instancji, wsparte poglądami orzecznictwa, że w wypadku zobowiązań pieniężnych nie wystarczy samo ustne oświadczenie wierzyciela, iż nie przyjmie on świadczenia, zwłaszcza jeżeli w oświadczeniu tym wierzyciel wskazuje, że chodzi o niezadowalającą wysokość świadczenia. Słusznie również Sąd uznał, że dla przyjęcia zwłoki wierzyciela konieczne jest działanie dłużnika polegające na przesłaniu pieniędzy przekazem pocztowym (z uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w B. z dnia 20 listopada 2012 roku, I ACa 509/12, LEX nr 1254277). Dopiero wówczas powstaje stan, w którym świadczenie zostało faktycznie i należycie zaoferowane. Pozwana nie dokonała próby przesłania kwoty na adres zamieszkania wierzyciela np. przekazem pocztowym, czy też kurierem, nie przelała również wskazanej kwoty na rachunek bankowy, czy też nie wypłaciła wskazanej kwoty (mimo podkreślanej jedynej w ocenie skarżącej możliwości wypłaty powodowi świadczenia) w kasie banku. Nie można było zatem przyjąć, że wierzyciel bez uzasadnionego powodu uchylał się od przyjęcia należycie zaoferowanego świadczenia. Skarżąca nie przedstawiła przy tym jakichkolwiek merytorycznych argumentów, które podważałyby prawidłowość poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń jak i zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Dlatego też, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Zważywszy na wynik kontroli instancyjnej o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. N. kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym - § 6 pkt. 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).